

POLICY FÖR HANDELSBANKENKONCERNEN OM ÅTGÄRDER MOT FINANSIELL KRIMINALITET

fastställd av centralstyrelsen den 20 mars 2024

Informationsklass: Öppen

Policyn ska tillämpas i hela Handelsbankenkoncernen och i tillämpliga delar gälla även för dotterbolag, om inte bindande regler utanför Sverige eller för dotterbolag föranleder avvikelser. Sådana avvikelser ska förankras med ansvarig enhet på koncernnivå.

1. Inledning

Denna policy är baserad på tillämpliga regelverk avseende penningtvätt och finansiering av terrorism, beslutade internationella sanktioner inklusive regler om brott mot sådana sanktioner samt regelverk avseende skyldigheter att motverka bedrägerier. Penningtvätt, finansiering av terrorism, brott mot internationella sanktioner, bedrägerier, skattebrott och korruption benämns tillsammans finansiell kriminalitet.

Handelsbankenkoncernens arbete med att förebygga och motverka finansiell kriminalitet är en grundläggande princip för en säker och sund bankverksamhet.

Handelsbankenkoncernen ska bevaka och följa beslut avseende internationella sanktioner enligt beslut av EU om internationella sanktioner och lagen om vissa internationella sanktioner.

Brister i handläggningen av dessa frågor kan leda till sanktioner, ekonomiska förluster och minskat förtroende för Handelsbankenkoncernens verksamhet.

2. Arbetssätt

Handelsbankenkoncernen ska löpande följa och analysera kriminellt beteende och hur vår verksamhet träffas av detta utifrån ett riskbaserat förhållningssätt och skyndsamt ta fram åtgärder som begränsar identifierad risk.

I Handelsbanken ansvarar kontoret för kundrelationen. Utgångspunkten är att kunden tillhör det kontor som är närmast beläget kundens geografiska hemvist. Kundmötet är kärnan i bankens affärsmodell liksom att lära känna våra kunder och deras behov i grunden. Kontorets geografiska kundansvar och starka lokala förankring bidrar till god kund- och lokalkännedom och därmed även till att upprätthålla bankens låga risktolerans.

Handelsbankenkoncernen ska anpassa sina åtgärder inom arbetet mot finansiell kriminalitet genom löpande arbete, kontroller och processer.

Handelsbankenkoncernen ska iaktta särskild vaksamhet för de segment och verksamheter som identifierats innebära hög risk i den allmänna riskbedömningen, vilken ska uppdateras löpande och vid behov, dock minst årligen. Exempelvis får nya eller förändrade produkter och tjänster inte erbjudas innan det har säkerställts att det finns mitigerande åtgärder som hanterar de identifierade riskerna på ett sätt som medför att risktoleransen efterlevs.

Handelsbankenkoncernens åtgärder för att förhindra finansiell kriminalitet skiljer sig åt beroende på krav i tillämpliga regelverk som styr de olika beståndsdelarna inom begreppet finansiell kriminalitet.

Handelsbankenkoncernen ska använda tillförlitliga standarder och metoder för att bekämpa finansiell kriminalitet och förhindra att produkter, tjänster och distributionskanaler används av kunder eller personal för syftet finansiell kriminalitet.

2.1 Penningtvätt och finansiering av terrorism

Arbetet för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism ska utgå från ett riskbaserat förhållningssätt där åtgärderna anpassas utifrån risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. En allmän riskbedömning där risken för att Handelsbanken kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism bedöms, ska göras av banken och varje dotterbolag samt filialer som träffas av regelverk avseende penningtvätt och finansiering av terrorism. Därefter ska en koncerngemensam allmän riskbedömning sammanställas som påvisar risken för att Handelsbankenkoncernen kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Vid den allmänna riskbedömningen ska relevanta riskindikatorer såsom vilka produkter och tjänster som tillhandahålls, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som föreligger identifieras och analyseras. Hänsyn ska också tas till uppgifter som kommer fram vid Handelsbankens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner, samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar.

Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetens storlek och art samt de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga.

Handelsbankenkoncernen utgår från god kännedom om kunden och förståelse för kundens verksamhet samt syfte och art med affärsförbindelsen. Kundkännedom ska uppnås och vidmakthållas så länge kundförhållandet består.

Alla Handelsbankens kunder ska klassificeras utifrån risken för att nyttja Handelsbankenkoncernen för penningtvätt och finansiering av terrorism. Omfattningen av åtgärder för att förhindra sådan kriminalitet ska vara beroende av kundens riskklass och övriga omständigheter. Riskklassen ska baseras på identifierade risker i den allmänna riskbedömningen och Handelsbankens kännedom om kunden.

Handelsbanken ska fortlöpande övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enstaka transaktioner genom att kontrollera att de aktiviteter och transaktioner som utförs bland annat stämmer överens med den kunskap Handelsbanken har om kunden för att upptäcka sådana aktiviteter som kan misstänkas utgöra ett led i penningtvätt eller finansiering av terrorism eller i övrigt utgöra misstanke.

Om Handelsbanken har skälig grund för att misstänka penningtvätt, finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling ska uppgifter om alla omständigheter som kan tyda på detta utan dröjsmål rapporteras till behörig myndighet.

2.2 Internationella sanktioner

Arbetet för att förhindra att Handelsbankenkoncernen medverkar till brott mot regelverk avseende finansiella sanktioner ska ske utifrån ett riskbaserat förhållningssätt som börjar genom inhämtande av den information som krävs för att avgöra om kunden eller dess verksamhet är föremål för sanktioner och genom sanktionsspecifik screening av kunder och transaktioner till och från utlandet. Åtgärder för att förhindra brott mot internationella sanktioner ska baseras på kundens bedömda sanktionsrisk.

2.3 Bedrägeri

Arbetet för att förhindra att kunder utsätts för bedrägeri ska ske i enlighet med kraven i lagen om betaltjänster och andra lagar och föreskrifter som ålägger Handelsbanken att skydda kunder från bedrägerier kopplade till produkter och tjänster i Handelsbanken. Arbetet ska ske utifrån ett riskbaserat förhållningssätt, som börjar med en analys av hot och sårbarheter kopplade till Handelsbankens produkter och tjänster. Arbetet för att förhindra att Handelsbanken utsätts för bedrägerier av utomstående ska utgå från samma principer.

2.4 Interna rutiner mot finansiell kriminalitet

Arbetet för att förhindra att anställda eller andra uppdragstagare utsätter kunder eller Handelsbanken för bedrägerier eller att anställda och uppdragstagare medverkar till kunders brottslighet avseende bl.a. penningtvätt, finansiering av terrorism, skattebrott och korruption, ska ske genom bl.a. utbildningsinsatser, intern kontroll, lämplighetsbedömning vid anställning och löpande under anställningsförhållandet, dualitet i viktiga beslutsprocesser och andra lämpliga åtgärder. Handelsbanken ska säkerställa att anställda eller andra uppdragstagare ska ha möjlighet att visselblåsa om oegentligheter.

3. Organisation

3.1 Särskilt utsedd befattningshavare

I Handelsbankenkoncernen ska det utses en *särskilt utsedd befattningshavare* (enligt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism) för moderbolaget och i de fall det bedöms erforderligt eller följer av krav i lokal lagstiftning även för dotterbolagen. En sådan befattningshavare ska vara underställd den verkställande direktören och kan även utse personer att biträda honom eller henne.

Särskilt utsedd befattningshavare för moderbolaget är chefen för Handelsbanken Operations (HO), som har i uppgift att tillse att Handelsbankenkoncernen genomför de åtgärder som enligt lag och föreskrifter krävs för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. I detta inkluderas åtgärder för att förhindra att kunder utnyttjar Handelsbankenkoncernen för penningtvätt som avser eller härrör från exempelvis skattebrott, korruption, bedrägerier och övriga relevanta förbrott. Chefen för HO ansvarar även för att säkerställa att Handelsbankenkoncernen iakttar internationella sanktioner samt lagar och föreskrifter som innebär skyldigheter att skydda kunder från bedrägerier. I detta innefattas att kontrollera och följa upp att de åtgärder och rutiner eller andra förfaranden som Handelsbankenkoncernen beslutar om genomförs i verksamheten.

Särskilt utsedda befattningshavare i dotterbolagen ansvarar för att genomföra de åtgärder som krävs för att följa lagar och föreskrifter inom området samt även koncernens policy och riktlinje.

3.2 Centralt funktionsansvarig

I Handelsbankenkoncernen ska det utses en *centralt funktionsansvarig* (enligt tillämpliga regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism) för moderbolaget och i de fall det bedöms erforderligt eller följer av krav i lokal lagstiftning även för dotterbolagen.

Centralt funktionsansvarig inom moderbolaget är chefen för Handelsbanken Compliance (CQ) eller den som chefen för CQ utser. Den centralt funktionsansvarige har till uppgift att övervaka och löpande kontrollera att Handelsbankenkoncernen fullgör sina skyldigheter enligt nämnda lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen. I detta innefattas att kontrollera och bedöma Handelsbankenkoncernens interna regler, ge råd och stöd samt informera och utbilda berörda personer om regler som rör penningtvätt och finansiering av terrorism.

Den *centralt funktionsansvarige* ska avge löpande rapporter till verkställande direktören i frågor som rör regelefterlevnad såvitt avser finansiell kriminalitet.

Landsorganisationer ska, där det bedöms erforderligt, utse en person som har ett särskilt ansvar för frågor om åtgärder mot finansiell kriminalitet och iakttagande av internationella sanktioner i verksamheten, inklusive ansvar för att genomföra de åtgärder som krävs för att följa lagar och föreskrifter inom området samt även koncernens policy och riktlinjer.

Handelsbankenkoncernens internrevision har det övergripande ansvaret för att bland annat oberoende granska de interna riktlinjer, kontroller och förfaranden som syftar till att Handelsbanken fullgör sina skyldigheter enligt lag och föreskrifter.

4. Risktolerans

Handelsbankenkoncernen har en låg risktolerans för risken att banken ska utnyttjas som ett led i någon typ av finansiell kriminalitet.

Den kvarstående risken för penningtvätt och finansiering av terrorism framkommer som ett resultat av den allmänna riskbedömningen. I linje med den låga risktoleransen ska koncernen sträva efter att alla kvarstående risker i den allmänna riskbedömningen avseende penningtvätt och finansiering av terrorism, efter mitigerande åtgärder, är att bedöma som låga. För alla kvarstående risker som inte bedöms som låga ska åtgärder vidtas för att sänka risknivån. En låg kvarstående risk bedöms vara inom risktoleransen, en medelhög kvarstående risk anses riskera att hamna utanför och en hög eller mycket hög kvarstående risk bedöms vara utanför risktoleransen.

Den låga risktoleransen innebär bland annat att Handelsbankenkoncernen inte ska medverka i affärer som de anställda inte förstår innebörden av eller transaktioner som misstänks ha en koppling till brottslig verksamhet.

Handelsbankenkoncernen får vidare inte föra anonyma konton eller utfärda anonyma motböcker.

Handelsbankenkoncernen får inte heller etablera eller upprätthålla korrespondentförbindelser med brevlådebanker och ska se till att sådana förbindelser inte heller etableras eller upprätthålls med institut som tillåter att deras konton används av sådana banker.

Den verkställande direktören har att säkerställa att den av centralstyrelsen satta risktoleransen efterlevs samt att det utarbetas vägledning avseende tillämpning, inkluderande att riskerna ska klassificeras, begränsas och eskaleras.

5. Rapportering och information till myndigheter

I Sverige, inbegripet svenska dotterbolag, ska den centralt funktionsansvarige för respektive bolag, säkerställa att uppgifter om misstänkt penningtvätt, finansiering av terrorism eller om egendom som annars kan härröra från brottslig handling skyndsamt lämnas till Polismyndigheten. Chefen för HO har såsom särskilt utsedd befattningshavare operativt ansvar för lämnande av uppgifter till myndigheter, inklusive att rapportera fattade beslut om att frysa medel med anledning av internationella sanktioner.

Landorganisationer och dotterbolag utanför Sverige ska säkerställa att uppgifter om misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism lämnas till behörig myndighet och att fattade beslut om att frysa medel med anledning av internationella sanktioner lämnas till behörig myndighet inom landet. Anmälningar om misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism eller annan finansiell kriminalitet till behörig myndighet som av lokalt ansvarig bedöms vara av särskild betydelse ska rapporteras till chefen för HO såsom särskilt utsedd befattningshavare (enligt tillämpliga regler om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism), under förutsättning att det är tillåtet enligt landets lag och myndighetskrav.

Risk utanför risktolerans ska, tillsammans med verksamhetens åtgärdsplan, rapporteras skyndsamt till verkställande direktören. Riskerna ska därefter, tillsammans med åtgärdsplan, rapporteras till centralstyrelsens riskutskott.